

Välkommen att skicka ditt bidrag till [nyhetsbrevet!](#) Länkar: Ctrl-klicka på [understruken](#) text eller på bilder.
Ansv. utgivare: SWESIAQs ordförande. Redaktör: Anders Lundin. Kontakt: info@swesiaq.se. Hemsida www.swesiaq.se.

Nyhetsbrev nr 113

2026-02-13

Göteborg och Chalmers 15 april –

Välkomna till SWESIAQs vårmöte!

Den 15 april ses vi i Göteborg! Närmare bestämt hos Chalmers där vi bl.a. får se och höra om deras inomhusmiljöforskning. Om man inte kan ta sig till Göteborg kommer det att gå att ta del av presentationerna hemma via länk. Vår mötet pågår kl. 10:00-15:30 och följs av SWESIAQs årsmöte samt visning av Chalmers' inomhusmiljö-laboratorium.

Programmet är fullmatat med högtintressant innehåll:

- Från symtom till lösning – Skadeutredning i komplexa hus; *Oscar Malm*
- Utvärdering av snabbtester som verktyg för att identifiera mögel på trä; *Gunilla Bok och Pernilla Johansson*
- Branschrekommendation Luft; *Britta Permats*
- Marknadskontroll av luftrenare – ett samarbete mellan Elsäkerhetsverket och Kemikalieinspektionen; *Martin Gustafsson och Mariana Pilevik/Kerstin Gustafsson*
- Nya systemlösningar för smittskydd som svar på krav om utökad ventilation i vårdlokaler; *Lars Ekberg*
- Övertemperaturer i flerbostadshus i ett värmande klimat: hur stort är problemet? *Despoina Teli*
- När ventilationen gör skillnad för tidiga VOC-emissioner; *Angela Sasic Kalagasidis*
- Smarta åtgärder mot farliga kemikalier i förskolemiljö; *Sarka Langer*
- Akademi och företag i samverkan för bra inomhusklimat i energieffektiva byggnader; *Mari-Liis Maripuu*
- Ca 15:30 SWESIAQs årsmöte
- Direkt efter årsmötet: Visning av Chalmers' inomhusmiljölab.

I bilagan sist i nyhetsbrevet kan du läsa mer om presentationerna och hittar praktisk information. Som alltid krävs SWESIAQ medlemskap (250 kr/år) för att få delta. Om du inte redan är medlem måste du alltså *ansöka om medlemskap samtidigt* med din anmälan. Ansökan är en enkel formalitet och du kommer att lära dej mycket till en bråkdel av priset för en kommersiell inomhusmiljökonferens.

Anmäl dej till vårmötet [här](#) (på plats eller via länk).

Välkommen!

Mögel i betong – enbart ett isländskt problem?

Sedan jag började mikroskopera mögelprover för numera elva år sedan har otaliga små betongkärnor legat under min stereolupp. Dessa betongkärnor har jag brutit i mindre delar och noggrant studerat brottytorna för att undersöka förekomsten av mögel och aktinomyceter.

När jag började jobba med mögelanalyser åt Natural Science Institute of Iceland upptäckte jag att mögel i betong var ett vanligt problem på Island. Problemet är oftast inte mögel på betongens yta, utan mögel som växer djupt inne i betongen, inte sällan 1–3 cm ner. I de små porerna inuti betongen kryllar det ibland av hyfer och sporbärare, eller av tätpackade aktinomyceter. Hur kom de in där? Och påverkar de inomhusmiljön? Jag bor numera i Sverige men arbetar fortfarande delvis åt isländska företag. På Island väcktes min fråga: Är isländsk betong särskilt känslig för mögel?

Isländsk betong

I dag är mer än 90 % av husen på Island byggda i betong. Är isländsk betong annorlunda än betong på andra platser? För att svara på denna fråga måste vi titta på "recepten" för isländsk betong.

Betong består av en blandning av cement, ballast och vatten. Ballasten består i regel av sand, grus och krossat berg. Även andra ämnen kan blandas i betongen, till exempel flygaska eller slagg. Sand, grus och berg skiljer sig i partikelsammansättning och kornstorlek beroende på varifrån de tas. På Island har sanden och gruset antingen tagits från havsbotten (framför allt under 1960–80-talen) eller från platser på land som tidigare varit havsbotten. Partiklarna i denna typ av material har ofta varierande kornstorlekar. Dessutom innehåller materialet ofta bitar av musselskal, som betongen binder dåligt till. När materialet blandas med cement och vatten resulterar det i en betong som innehåller många små porer. Det blir då lätt för vatten och smuts att tränga in när betongen utsätts för fukt.

Ett annat problem kan uppstå när sand och grus från havsbotten inte tvättas, så att havssaltet stannar kvar i materialet. Detta kan med tiden leda till att armeringen i betongen angräps och börjar rosta, vilket gör betongen ännu mer fukt känslig. Om man i stället använder sand och grus från

land är det viktigt att undvika jord och andra biologiska ämnen, eftersom dessa kan underlätta tillväxt av mikroorganismer i betongen när den utsätts för fukt.

I nyblandad betong förekommer sällan mikrobiell påväxt på grund av det höga pH-värdet. Med tiden – och vid kontakt med koldioxid – karboniserar betongen, vilket bland annat innebär att pH-värdet sjunker. När det därefter finns tillräckligt med fukt kan mikroorganismer börja växa i betongen.

Isoleringen i isländska byggnader

När betonghus började byggas på Island var det standard att isolera väggarna på insidan. Vanliga isoleringsmaterial var frigolit, kork eller mineralull. På detta sätt fungerade den utåt vända betongväggen som ett skydd mot väder och vind, men den blev också mer utsatt för fuktskador. Det kan handla både om kondens på grund av köldbryggor och om mer omfattande fuktskador där vatten tränger in mellan betongen och isoleringen. Island är mycket utsatt för vind och väder och det kan regna från olika håll.

I golvkonstruktioner kan betongen, på grund av sin porositet, fungera som en svamp som suger åt sig och håller kvar fukt under lång tid. När golvet täcks med linoleummattor eller andra täta material kan fukten inte ta vägen någonstans. I dessa konstruktioner ser man både mögel under mattan och inne i betongen.

Mögel i betong och inomhusmiljön

Påverkar mögel i betongen inomhusmiljön? Ja, det gör det. Sambandet mellan fukt, byggmaterial, mikroorganismer och människors hälsa är komplext. Det rapporteras dock regelbundet om hälsopåverkan hos människor som bor eller arbetar i byggnader där det finns mögel inuti betongen.

Vanliga mögelsvampar som ofta växer i betong är *Aspergillus* spp., *Eurotium herbariorum*, *Penicillium* spp. och *Scopulariopsis* spp. Även när de växer inne i betongen kan de avge kemiska ämnen till inomhusluften. I de fall där aktinomycceter förekommer kan de orsaka luktproblem som leder till ett försämrat inomhusklimat. Under de senaste åren har mögel i isländska byggnader fått stor uppmärksamhet i isländska medier. Omfattande renoveringsinsatser pågår, inte minst i skolor och förskolor.

Många frågor återstår. Hur sanerar man den här typen av skador på bästa sätt? Är detta enbart ett isländskt problem, eller förekommer mögel inuti betong även i andra länder? Hur förändras betongens egenskaper när olika ämnen blandas i den? I dag finns det knappast någon forskning tillgänglig inom dessa områden.

Kerstin Gillen, ByggMyko KG

Hälsoskadliga halter av ozon avgavs från 4 av 20 testade "luftrenare"

Som vi har skrivit tidigare i flera artiklar i nyhetsbrevet är ozon en hälsoskadlig gas. Trots detta avgavs ozon från många olika produkter på den svenska marknaden. Det handlar bland annat om *ozongeneratorer*, apparater som avsiktligt alstrar höga halter ozon i syfte att avlägsna lukter, oftast av professionella saneringsföretag. Till skillnad mot reglerna i Norge, är dessa apparater även tillåtna för inköp av privatpersoner. Men det handlar också om sådana "luftrenare" som fungerar som *jonisatorer* (gör luftpartiklarna elektriskt laddade och omvandlar luften till plasma) och innehåller *UV-lampor* som avger ljus med hög energi. "Luftrenarna" påstås allmänt förbättra luftkvaliteten och finns av många typer på den svenska marknaden – trots att de avger irriterande ämnen och i många fall ozon.

ELSÄKERHETSVERKET

Dessa luftrenare blev vanliga under

coronapandemin eftersom de påstods förstöra viruspartiklar. Men antalet förfrågningar om ozon har samtidigt tiodubblats hos Giftinformationscentralen. De här riskerna med ozon har noterats av EU, som 2022 gjorde en marknadsundersökning av ozongeneratorer där även svenska Elsäkerhetsverket deltog. Det visade sig att 10 av 16 testade ozongeneratorer bedömdes avge för höga halter ozon. I ett gemensamt svenskt projekt mellan Elsäkerhetsverket och Kemikalieinspektionen har man nu följt upp med att testa 20 *luftrenare* av den nämnda typen med avseende på bl.a. ozonavgivning. Alla apparaterna är tillgängliga på den svenska marknaden och är avsedda att vara igång kontinuerligt i rum där människor vistas.

KEMI
Kemikalieinspektionen

WHO-riktvärdet för ozon är $100 \mu\text{g}/\text{m}^3 = 0,05 \text{ ppm}$. Det visade sig att 4 av 20 testade apparater (20 %) avgav ozon i högre koncentrationer än detta värde. Tre av apparaterna avgav mycket höga koncentrationer, mellan 3-10 ppm. En lista med de testade "luftrenarna", inklusive vilka som avgav för mycket ozon finns som bilaga i den nyligen publicerade projektrapporten [Höga ozonhalter från luftrenare utgör hälsorisk](#). Projektet kommer att redovisas vid SWESIAQs vårmöte 15 april.

De båda projekten har testat ett litet stickprov av alla typer av ozongeneratorer och luftrenare som finns på den svenska marknaden. Resultaten är oroväckande. EU har nu börjat införa reglering av dessa apparater. Men de här små undersökningarna – och även de fallrapporter som nått vårt nyhetsbrev – tyder på att det på marknaden, hos saneringsföretag och även i svenska hem finns flera typer av ozongeneratorer som riskerar hälsan vid okunniga/oförsiktiga försök till luktsanering i till exempel bostäder. Den senaste projektrapporten tyder också på att i hem och på arbetsplatser kan finnas ett stort antal "luftrenare" där brukarna kontinuerligt utsätts för hälsoskadliga ozonhalter.

182 000 förtida EU-dödsfall orsakas av PM_{2,5} Men i Sverige är ozon viktigaste luftföroeningen

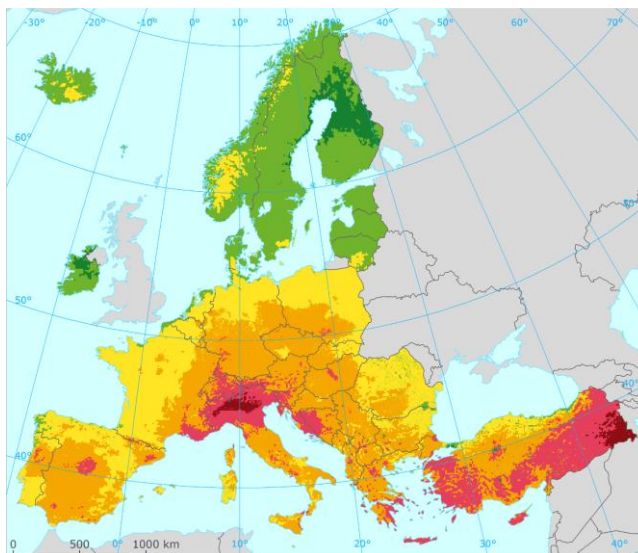
European
Environment
Agency

Den europeiska miljöbyrån EEA har nyligen gjort en epidemiologisk uppskattning av hälsokonsekvenserna av

de viktigaste luftföroeningarna inom 27 EU-länder samt inom ytterligare 13-14 europeiska länder som (ännu?) inte är EU-medlemmar. Dessa luftföroeningar är PM_{2,5}, ozon och NO₂ (kvävedioxid). De här uppskattningarna kan ses som en uppföljning av de epidemiologiska data som togs fram 2005.

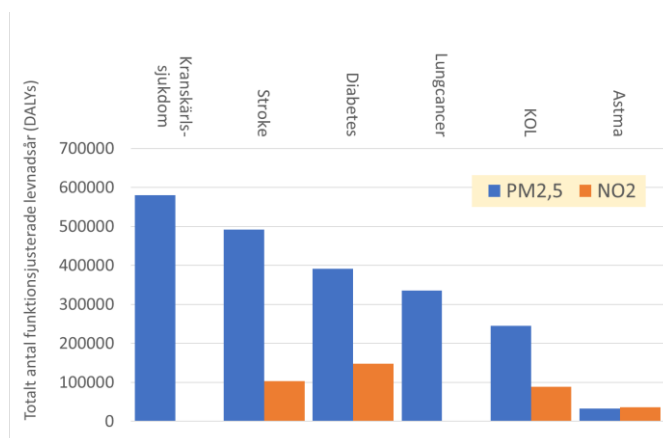
Glädjande nog visar de nya siffrorna på att antalet förtida dödsfall som orsakats av luftföroeningarna har minskat med 57 % sedan 2005. EU:s medvetna miljö-satsning har lyckats uppnå sitt delmål: 55 % reduktion av de förtida dödsfallen. Men siffrorna är fortfarande höga och värst är situationen i södra och östra Europa.

På [EEA:s websidor](#) kan man välja mellan en kort 4-minuters video eller sammanfattningen [Harm to human health from air pollution Europe: burden of disease status, 2025](#). Där finns interaktiva kartor med resultat för varje land. För en detaljerad bakgrund finns rapporten [Assessing the environmental burden of disease related to air pollution in Europe in 2023](#) som i sin tur bygger på rapporten [Air quality maps of EEA](#) med kartor över beräknade koncentrationer och exponeringsuppskattningar. Rapportens omslagsbild över beräknade ozon-koncentrationer (se nedanför) visar att Sverige är lindrigt drabbat (Finland ännu lindrigare) jämfört med större delen av Europa:

I [Harm to human health ...](#) kan man också se vilka sjukdomar som kopplats till respektive luftföroening. Det handlar om sjukdomar som kanske inte dödar men invalidiserar, t.ex. astma, diabetes, KOL (kroniskt obstruktiv lungsjukdom) och demens. DALY (Disability-Adjusted Life Years) är en metod att beräkna ett viktat antal år med funktionsnedsättning (inkl. död) för olika sjukdomar. På så sätt kan man jämföra hälsokonsekvenserna av olika sjukdomar med varandra och får ett

underlag för att prioritera resurser inom vården och för planering av folkhälsopolitiken. Även DALY-värden har redovisats i EEA-studien. Den luftföroening som studerats mest och har klart allvarligaste hälsokonsekvenser är PM_{2,5}, något som framgår av diagrammet:

När det gäller ozon är data ännu otillräckliga. Men det handlar om luftvägssjukdomar och mer specifikt bedömer man att KOL utgör ca 10 % av de förtida dödsfall som kan kopplas till ozonexponering. Demens har inte kunnat kopplas till förtida dödsfall men bedöms ändå vara den klart viktigaste typen av funktionsnedsättning som associeras till exponering för PM_{2,5}.

I tabellen nedanför redovisas beräknade antalet förtida dödsfall för först samtliga europeiska länder (inkl. Turkiet utom för PM_{2,5}), för EU-länderna och för Sverige. För Sverige redovisas som jämförelse även en svensk studie av IVL från 2019, se [nyhetsbrev 93](#).

Antalet förtida årliga dödsfall som kopplats till luftföroeningar

	40-41 länder	27 EU-länder	Sverige EEA	Sverige IVL 2019
PM _{2,5}	206 000	182 000*	204	6100
Ozon	71 000	63 000	818	xxx
NO ₂	56 000	34 000*	30	630

* För PM_{2,5} och NO₂ har uppskattningarna endast räknat med koncentrationer över WHO:s riktvärden 5 µg/m³ resp. 10 µg/m³. Men dessa riktvärden är troligen ingen nedre gräns för hälsoeffekter. Om man även tar hänsyn till exponering under riktvärdena, skulle antalet förtida dödsfall öka till 346 000 (PM_{2,5}) och 112 000 (NO₂)!

Sverige: Tabellen visar att de förtida dödsfallen i Sverige är låga jämfört med Europa som helhet (och jämfört med flertalet europeiska länder). Men de visar också att nivåerna enligt EEA:s bedömning är betydligt lägre jämfört med bedömningen i IVL 2019. Det visar sig t.ex. att i IVL 2019 ligger den nordliga gränsen för PM_{2,5} >5 µg/m³ ungefär vid Sundsvall. I EEA-rapporten är gränsen flyttad söderut till en ungefärlig linje mellan Halmstad och Kalmar. Antalet exponerade har på så sätt minskat med många miljoner. Det kan finnas flera orsaker till skillnaderna, se rutan på nästa sida.

Några möjliga förklaringar till skillnaderna mellan uppskattningarna i EEA 2025 och IVL 2019:

* Jämförelsen gäller olika kalenderår och luftföreningsnivåerna har minskat kraftigt de senaste åren.

* IVL 2019 har använt högupplösta spridningsmodeller för uppskattning av befolkningsexponering, medan EEA använder grova nationella/regionala medelvärden, vilket jämnar ut lokala variationer och underskattar föreningsnivåer i tätbefolkade eller trafikintensiva områden.

* EEA använder WHO:s rekommenderade riskfunktioner (dvs. hur mycket risken ökar per enhet ökning i koncentration), baserade på stora internationella kohortstudier som är generella och avsedda för hela Europa. IVL 2019 använder nationellt anpassade riskfunktioner, ofta baserade på nordiska eller svenska data, vilket kan ge högre känslighet för lokala förhållanden.

De stora skillnaderna visar också att dessa epidemiologiska uppskattningar bör tas för vad de är: övergripande försök att förstå de stora sammanhangen, men inga exakta kunskaper.

En annan intressant detalj är ozon-uppskattningarna. Ozon ingick inte i IVL 2019. Men i EEA:s rapport bedöms ozon som den klart viktigast orsaken till luftföroreningsorsakade förtida dödsfall i Sverige. Det är samma ozon som många utsätter sig för frivilligt genom de moderna ”luftrenarna”, se föregående artikel!

Nytt stödföretag

Kumlin-gruppen är SWESIAQs senaste stödföretag. Så här beskriver man sin verksamhet: *Kumlin-gruppen verkar för fuktsäkra och därmed hållbara byggnader genom korrekt utförda fuktskadeutredningar och ett systematiskt fuktsäkerhetsarbete i varje skede av byggprocessen.* Klicka på loggan för att veta mer! SWESIAQ tackar för Kumlin-gruppens stöd!

Ännu ett stödföretag

Mycelium by Erica Bloom är SWESIAQs allra senaste stödföretag. Så här beskrivs företagets verksamhet: *Mycelium by Erica Bloom erbjuder expertkunskap kring inom miljöfrågor med särskild tyngd på biologiska föroreningar och med fokus på att göra komplex information begriplig och användbar – vid exempelvis förebyggande arbeten mot fukt- och mögelskador, stöd i skadeutredningar, vid tvister och saneringsåtgärder.* Klicka på loggan för att veta mer! SWESIAQ tackar för stödet från Mycelium by Erica Bloom.

Vill du nominera till SWESIAQs styrelse?

Har du tankar om föreningens arbete?

Den 15 april har SWESIAQ sitt årsmöte och en ny styrelse ska väljas. Om du redan är medlem och vill nominera någon person eller själv är intresserad av att delta i styrelsearbetet – ta kontakt med någon i valberedningen: [Maria Alm](#), [Lars Rosell](#) eller [Marina Usoltseva](#). För att bli styrelsemedlem krävs inte att man är innemiljöexpert; det som krävs är att man har tid och engagemang.

Om du är medlem och har tankar om föreningens arbete: Skriv en motion till årsmötet! Motionen ska ha nått styrelsen **senast 18 mars**. Skriv till info@swesiaq.se.

På gång inom innemiljöområdet

15 april 2026 i Göteborg

SWESIAQs vårmöte hos Chalmers

Heldagsmöte för gamla och nyblivna medlemmar.

Läs mer i detta nyhetsbrev!

16 april Online på distans

Abilitypartner. Inomhusmiljö 2026

Mer info [här](#)

21-24 april Stockholmsmässan, Älvsjö

Nordbygg – Mötesplats för bygg- fastighetsbranschen

Mer info [här](#)

14-18 juni 2026 i Singapore

Indoor Air – ISIAQs stora innemiljökonferens

Läs mer om konferensen [här](#).

15-18 september 2026 i Prag

RoomVent – Internationell HVAC-konferens

Läs mer om konferensen [här](#).

16 september kl 9-12. Online på distans

Arbets- och miljömedicin Syd: Det sitter i väggarna –

Kunskap och samsyn vid hälsobesvär kopplade till inomhusmiljön

Kostnadsfri kurs för miljö- o hälsoskyddsinspektörer

Läs mer och anmäl dej [här](#).

3-4 november 2026 i Stockholm + Online

SIFU:s Innemiljökonferens

Mer info kommer så småningom [här](#).

OBS! Detaljer om vårmötet på nästa sida!

Säkert har du funderingar över mycket inom innemiljöområdet. Skriv ned dina tankar! Informera om aktiviteter som är på gång eller intressanta rapporter som du läst eller skrivit! Skriv till nyhetsbrevet@swesiaq.se (samma adress om du vill *avbryta prenumerationen*)

Praktisk information om vårmötet

Vårmötet äger rum hos Chalmers Tekniska Högskola, Arkitektur och Samhällsbyggnadsteknik, sal SB-H5, Sven Hultins gata 6, entréplan. Här är en länk till en sida som visar den aktuella salen: [Campus Johanneberg: SB-H5](#). Från Centralstationen i Göteborg kan du t.ex. åka spårvagn linje 7 mot Tynnered. Det tar ca 10 minuter.

Mötet börjar direkt utan morgonfika.

Lunchavbrott blir ca kl 12 på egen bekostnad. Det finns tre restauranger i [närheten](#). Kårhusrestaurangen är närmast men det kan vara köer vid 12-tiden. Annars finns t.ex. restaurangerna [Waste](#) och [Ooto](#).

SWESIAQ bjuder på eftermiddagsfika.

Detaljerat program kommer senare.

Vårmötets presentationer i sammanfattning

Namn: Oscar Malm, Anticimex

Titel: Från symptom till lösning - Skadeutredning i komplexa hus

Abstrakt: Oscar Malm, Byggdoktor hos Anticimex delar med sig av konkreta fall där diffusa hälsobesvär hos personal/brukare lett till omfattande byggnadstekniska skadeutredningar. Presentationen riktar fokus mot skadeutredning på bland annat skolor, omsorgsboenden och andra större komplexa fastigheter där han delar med sig av metoder kring hur man identifierar dolda fuktproblem, genomför effektiva åtgärder och följer upp resultaten.

Namn: Gunilla Bok, WSP, Pernilla Johansson, RISE

Titel: Utvärdering av snabbtester som verktyg för att identifiera mögel på trä

Abstrakt: Efter fuktexponering under byggtiden, eller när trä med okänd fukthistorik ska återbrukas, behöver man ofta snabbt avgöra om materialet är fritt från mögelpåväxt innan det används vidare. I denna presentation redovisas resultat från en studie där två kommersiella snabbtester har utvärderats på trä och jämförts med traditionell mikrobiologisk analys. Testerna kunde inte på ett tillförlitligt sätt skilja mellan trä med och utan mögel, vilket innebär risk för felaktiga bedömningar i praktiken. Alternativa rutiner för att säkerställa snabba och tillförlitliga analysvar diskuteras.

Namn: Britta Permats, Svensk Ventilation

Titel: Branschrekommendationen Luft

Abstrakt: Svensk Ventilation presenterar de nya rekommendationerna. Förändringarna har sin utgångspunkt i de nya byggreglerna. Du får även ta del av bakgrunden till arbetet, hur rekommendationerna är tänkta att användas, samt får en inblick i de viktigaste delarna och aktuella frågeställningar.

Namn: Martin Gustafsson Elsäkerhetsverket, Mariana Pilenvik eller Kerstin Gustafsson Kemikalieinspektionen

Titel: Marknadskontroll av luftrenare – ett samarbete mellan Elsäkerhetsverket och Kemikalieinspektionen

Abstrakt: Elsäkerhetsverket och Kemikalieinspektionen presenterar resultatet av en gemensam marknadskontrollinsats av luftrenare på den svenska marknaden där syftet varit att kontrollera apparaternas ozonavgivning samt att granska att produkterna uppfyller övriga elsäkerhets- och kemikaliekrav. Granskningen har omfattat luftrenare som avger ozon som biprodukt, där apparaterna är avsedda att stå på medan personer samtidigt vistas i rummet.

Namn: Lars Ekberg, Chalmers, Installationsteknik

Titel: Nya systemlösningar för smittskydd som svar på krav om utökad ventilation i vårdlokaler

Abstrakt: Skärpta ventilationskrav i svenska vårdlokaler syftar till att minska spridningen av smitta. I stället för att bara öka tillförseln av uteluft undersöker vi nu möjligheterna att utnyttja ny luftreningsteknik i kombination med nya systemlösningar för ventilationen. Det handlar om att hitta lösningar som kombinerar energieffektivitet, tyst drift och bra förmåga att effektivt avskilja smittbärande partiklar.

Namn: Despoina Teli, Chalmers, Installationsteknik

Titel: Övertemperaturer i flerbostadshus i ett värmande klimat: hur stort är problemet?

Abstrakt: Presentationen redovisar resultat från ett forskningsprojekt som utvecklar metoder för bedömning av övertemperaturer och möjliga anpassningsstrategier i flerbostadshus. Analysen baseras på inomhustemperaturmätningar från cirka 65 000 lägenheter i Göteborg och omfattar både det rekordvarma året 2018 och ett år med normalsommar. Jämförelsen belyser både hur stor inverkan själva definition av övertemperatur har samt hur omfattande problemet är. Särskilt fokus ligger på sommaren 2018, som av SMHI beskrivs som en "glimt av framtiden".

Namn: Angela Sasic Kalagasidis, Chalmers, Byggnadsteknologi

Titel: När ventilationen gör skillnad för tidiga VOC-emissioner

Abstrakt: Förhöjda VOC halter i nya byggnader kan orsaka irritation, huvudvärk och försämrad kognitiv förmåga. Dessa tidiga toppar kan inte reduceras enbart genom ökad ventilation, eftersom avgasningen styrs av materialens fysikaliska egenskaper. Föredraget presenterar praktiska metoder och mätetal för att optimera och energieffektivera ventilationen under denna fas, med syfte på att minska exponeringen och **stärka** inomhusmiljöns hälsa.

Namn: Sarka Langer, IVL Svenska Miljöinstitutet

Titel: Smarta åtgärder mot farliga kemikalier i förskolemiljö

Abstrakt: Emissioner av farliga kemikalier så som ftalater, organofosfater och bromerade flamskyddsmedel påverkar kemikaliebelastning i inomhusmiljö. Här visas exempel på åtgärder som minskar halter av dessa kemikalier i förskolemiljöer.

Namn: Mari-Liis Maripuu, CIT Renergy

Titel: Akademi och företag i samverkan för bra inomhusklimat i energieffektiva byggnader

Abstrakt: Ett bra inomhusklimat med låg energianvändning skapas när praktisk erfarenhet möter vetenskaplig kunskap. På CIT Renergy arbetar vi i nära samverkan med akademien, där samarbetet med Chalmers tekniska högskola spelar en central roll. Samverkan gör det möjligt att genomföra utvecklings- och forskningsnära projekt som stärker kunskapsuppbyggnaden och ger konkret nytta för både industribolag och fastighetsägare. I presentationen visar vi exempel på hur kopplingen till akademien omsätts i praktiken och bidrar till bättre inomhusklimat, renare miljöer och effektivare energianvändning.